

БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ СТАЛОГО МАЙБУТНЬОГО

МАНІФЕСТ
ДО ВИБОРІВ
ДО ЄВРОПАРЛАМЕНТУ
2024 РОКУ

24 квітня 2024 р.

1. БІБЛІОТЕКИ ГАРАНТУЮТЬ РІВНОПРАВНИЙ ДОСТУП

Дайте можливість бібліотекам надати кожному доступ до культури й освіти, щоб вони могли створити Європу прав

Бібліотеки – це ворота до знань та інформації – від класичної літератури до новітніх досліджень. Насправді для багатьох європейців вони є найближчою культурною інфраструктурою, що забезпечує простір, де можна надихнутися, відчувати себе у безпеці та відновити сили. Важливо, що бібліотеки реалізують фундаментальне право людини брати участь у культурному житті громади.

На додачу до цього бібліотеки також є ключовими гравцями у сфері позашкільної (неформальної освіти), пропонуючи різним групам нашого суспільства можливості для підвищення кваліфікації в галузі цифрових технологій, грамотності та медіа. Завдяки глибокому знанню потреб і культурних середовищ та особливостей своїх користувачів вони розробляють програми, які дійсно змінюють життя людей, відкриваючи для них нові можливості.

Відповідно до цього мандату, узгодження Робочого плану ЄС у сфері культури створило можливість поглибити розуміння цієї ролі – а також розуміння того, як ми можемо цю роль посилити – вже на європейському рівні. Настав час діяти!

Тому ми закликаємо Європейський Союз до наступних дій:

- Виділити в програмах ЄС в галузі освіти і культури окремі лінії фінансування для проєктів, до яких будуть залучені бібліотеки
- Підтримувати і сприяти навчанню бібліотечних фахівців та обміну досвідом серед них на всій території ЄС, а також сприяти обміну порталами та інструментами між бібліотеками в різних державах-членах
- Зміцнювати бібліотечну інфраструктуру, в тому числі цифрову інфраструктуру, щоб кожен європейець міг користуватися якісними бібліотечними послугами

2. БІБЛІОТЕКИ СЛУГУЮТЬ ПІДҐРУНТЯМ ДЛЯ ДЕМОКРАТІЙ, ЩО ДИНАМІЧНО РОЗВИВАЮТЬСЯ

Дайте можливість бібліотекам реалізувати свій потенціал як простору для розширення прав і можливостей громадян, щоб вони могли розбудувати демократичну Європу

Ми вважаємо, що бібліотеки можуть розширити можливості громадян для створення демократичної, соціально активної та інклюзивної в частині цифрових технологій Європи. Окрім того, що бібліотеки є простором для індивідуального навчання й одержання доступу до культурного життя (що само по собі є важливим для демократії), вони також є ключовим простором для створення громад і громадянської активності. Робочий план ЄС у сфері культури визнає багатогранну роль бібліотек як засобів для встановлення контактів між людьми.

Особливо важлива роль бібліотек полягає у сприянні цілісності інформації та розвитку навичок цінувати і розпізнавати її. По всій Європі бібліотеки вже давно беруть активну участь у розробленні програм для громад, але тепер їх необхідно систематично включати у національні та європейські стратегії, щоб їхній внесок був іще більшим.

Бібліотеки також є частиною зміцнення зусиль, спрямованих на забезпечення ухвалення більш обґрунтованих рішень урядами, парламентами та широкими верствами населення. Оскільки важливе значення управління знаннями, як основи для стійкості та інновацій, зростає, Європа дедалі більше потребуватиме бібліотек усіх типів.

Тому ми закликаємо Європейський Союз до наступних дій:

- Включити до програм фінансування ЄС спеціальні бюджетні статті для підтримки заходів із залучення громадян до активностей у публічних бібліотеках та підтримки процесів навчання й обміну досвідом серед бібліотечного персоналу в масштабах ЄС
- Ініціювати подальші дослідження заходів щодо участі та залучення громадян до активностей у публічних бібліотеках і підкреслити необхідність того, щоб бібліотеки посідали центральне місце в стратегіях цілісності інформації
- Співпрацювати з публічними бібліотеками для обговорення з громадянами ЄС тем, пов'язаних з політикою, включаючи демократію, сталий розвиток і цифровий перехід

3. БІБЛІОТЕКИ СПРИЯЮТЬ ІНКЛЮЗИВНИМ ІННОВАЦІЯМ

Дайте можливість бібліотекам слугувати основою інклюзивних та ефективних систем відкритої науки, щоб вони могли розбудовувати інноваційну Європу

Європейський Союз вже є світовим лідером у сфері Відкритої науки, підтримуючи розвиток інфраструктури та політики на інституційному, національному та міжнародному рівнях, щоб зробити це реальністю. Він вже пожинає плоди з точки зору темпів, якості та охоплення результатів досліджень.

Європа може продовжувати зміцнювати свою дослідницьку базу протягом найближчих років, не лише підтримуючи свою нинішню визначну роботу в галузі досліджень, але й надаючи гарантії, що її ширший підхід до законодавства та правого регулювання сприяють цьому.

Бібліотеки також є лідерами у реалізації потенціалу громадянської науки. Це має величезний потенціал для підвищення грамотності й розуміння науки серед населення, а також для уможливлення таких видів досліджень, які в іншому випадку були б неможливими.

Тому ми закликаємо Європейський Союз до наступних дій:

- Підтвердити й посилити вже існуючий курс на відкриту науку, зокрема, за допомогою заходів, що забезпечують визначеність і ясність, таких як вторинні права на публікацію і забезпечення збереження прав
- Ухвалити дослідження як регуляторний принцип і забезпечити, щоб його ширша дія, включаючи авторське право, процес оцінки впливу й обхідні шляхи конкуренції та ринків, доповнювала, а не підривала цей принцип
- Надати підтримку заохоченню та поширенню ефективних практик громадянської науки, а також ролі бібліотек у цьому процесі

4. БІБЛІОТЕКИ ЗБЕРІГАЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ЄВРОПИ

Дайте можливість бібліотекам зберігати нашу спадщину і надавати доступ до неї, щоб вони могли розбудовувати Європу, яка має інформацію про своє минуле і може розвиватися на його основі

Бібліотеки є невід'ємною складовою інфраструктури Європи, яка зберігає її пам'ять і гарантує, що ми зможемо скористатися її уроками та сильними сторонами для майбутнього. Проте документальна спадщина надто часто залишається поза увагою при вивченні ролі та потенціалу спадщини.

Такі захопливі ініціативи, як «New European Bauhaus» («Новий європейський Баугаус»), повинні брати цю спадщину до уваги, тоді як міжнародне лідерство Європи щодо інтеграції культури в політику ширшого розвитку має відбиватися в зусиллях, спрямованих на сприяння прогресу, орієнтованому на культуру, спираючись на бібліотеки.

Також важливо продовжувати інвестувати в те, щоб європейська спадщина у всьому її розмаїтті була доступною для усіх європейців, і щоб у всіх були можливості черпати і використовувати цю спадщину для подальшої творчості.

Тому ми закликаємо Європейський Союз до наступних дій:

- Забезпечити, щоб ширші програми у сфері культури повною мірою враховували важливість документальної спадщини та залучення до неї, у тому числі в підході ЄС до культури та сталого розвитку
- Використовувати огляд Директиви про авторське право для дослідження того, як розширився доступ до творів, яких немає у вільному продажі, і сприяти більш ефективному доступу
- Забезпечити, щоб бібліотеки мали можливість отримувати і надавати доступ до електронних книг, через цифрові або оцифровані тексти

5. БІБЛІОТЕКИ Є РУШІЙНОЮ СИЛОЮ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Дайте можливість бібліотекам у країнах-партнерах вчитися і розвиватися, щоб вони могли створювати безпечніший світ із сильнішим європейським впливом

Завдяки своїм зовнішнім партнерствам і підтримці розвитку Європейський Союз має можливість впроваджувати зміни на глобальному рівні. Співпраця з бібліотечними системами та бібліотеками решти світу забезпечує канал для прискорення інклюзії, інновацій і зростання на всіх рівнях спільнот, зокрема, шляхом використання ідей та досвіду європейських бібліотек.

Європейський Союз також має вагомий голос на міжнародній арені. ЄС вже виступав за включення культури як цілі розвитку в контексті ЄС та G20, а під час наступних виборів Парламенту та Комісії буде ключовим гравцем у розробці Порядку денного на період після 2030 року.

І нарешті, робота бібліотек забезпечується відповідними правилами щодо інтелектуальної власності тощо. Проте занадто багато країн не мали можливості чи підтримки для оновлення правил вже для цифрової епохи, а транскордонна співпраця все ще залишається складною. ЄС, завдяки своїй роботі у Всесвітній організації інтелектуальної власності та в торговельних угодах, може допомогти прокласти шлях, допомагаючи іншим наздогнати його.

Тому ми закликаємо Європейський Союз до наступних дій:

- Зробити так, щоб його власні програми підтримки розвитку в інших частинах світу максимально використовували бібліотеки як інфраструктуру надання послуг
- Продовжувати відстоювати необхідність включення культурної мети до порядку денного розвитку після 2030 року, а також надалі відстоювати важливість поінформованих і наділених можливостями спільнот
- Застосовувати позитивний підхід до міжнародної реформи авторського права, щоб дати можливість бібліотекам у всьому світі виконувати свою місію, як усередині країни, так і за її межами

Контакти

PL2030 (Публічні бібліотеки 2030)

Ilona Kish

ilona@pl2030.eu

EBLIDA
(Європейське бюро бібліотечних, інформаційних та документаційних асоціацій)

Mikkel Christoffersen

mikkel.christoffersen@eblida.org

IFLA (Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ)

Stephen Wyber

stephen.wyber@ifla.org

NAPLE (Форум національних органів управління публічними бібліотеками у Європі)

Stuart Hamilton

shamilton@lgma.ie

LIBER (Асоціація європейських дослідницьких бібліотек)

Martine Pronk

martine.pronk@libereurope.org

International
Federation of
Library
Associations and Institutions